

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ
PROSEDÜRÜ

Kodu: DMC.PR.03 Yayın Tarihi: 02.01.2019 Revizyon Tarihi: Revizyon No: Sayfa No/Sayfa sayısı:1/5

1. AMAÇ:

Fakültemizde tüm personelin, hastaların ve çevrenin tehlikeli maddelerden kaynaklı tehlikelerden korunmasını sağlamaktır.

2. KAPSAM:

Bu prosedür Fakültemizde hizmet alan tüm hasta, hasta yakınları ve çalışanları kapsar.

3. SORUMLULAR:

Hasta Güvenliği Komitesi, Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Komitesi, Tesis Güvenliği Komitesi, Temizlik Personeli, Tüm Personel

4. TANIMLAR:

Patlayıcı Madde (E):

Özelliği: Atmosferik oksijen olmadan da ani gaz yayılımı ile ekzotermik reaksiyon verebilen ve/veya kısmen kapatıldığında ısınma ile kendiliğinden patlayan veya belirlenmiş test koşullarında patlayan, çabucak parlayan katı, sıvı, macunumsu, jelatinimsi haldeki maddelerdir.

Önlem: Ateşten, ısıdan, darbeden, sürtünmeden uzak tutulmalıdır.

Oksitleyici Madde (O):

Özelliği: Özellikle yanıcı maddelerle olmak üzere diğer maddeler ile de temasında önemli ölçüde ekzotermik reaksiyona neden olan maddelerdir.

Önlem: Yanıcı maddelerden uzak tutulmalıdırlar. Bu tür maddeler alev aldıktan sonra müdahale etmek zordur.

Tahriş Edici Madde (Xi):

Özelliği: Mukoza veya cilt ile direkt olarak ani, uzun süreli veya tekrarlanan temasında lokal eritem, eskar veya ödem oluşumuna neden olabilen, aşındırıcı olarak sınıflandırılmayan maddelerdir.

Önlem: Göz ve deriyle temasından kaçınılmalıdır.

Zararlı Madde (Xn):

Özelliği: Solunduğunda ,ağız yoluyla alındığında,deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan maddelerdir.

Önlem: İnsan vücuduyla teması engellenmelidir.

Toksik Madde (T):

Özelliği: Az miktarlarda solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde

Çok Toksik Madde (T+):

Çok az miktarlarda solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan maddelerdir.

Önlem: İnsan vücuduyla teması engellenmelidir. İyi hissedilmediğinde tıbbi yardım alınmalıdır.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ
PROSEDÜRÜ

Kodu: DMC.PR.03

Yayın Tarihi: 02.01.2019

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa No/Sayfa sayısı:2/5

Kanserojen Madde (T) (XN):

Solunduğunda, yenildiğinde ya da deriye nüfuz ettiğinde, kansere yol açan veya etkisinin artmasına neden olan madde ve preparatlar.

Mutajen Madde (T) (XN):

Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında veya deriye nüfuz ettiğinde kalıtsal genetik hasarlara yol açabilen veya bu etkinin oluşumunu hızlandıran maddeler.

Üreme İçin Toksik Madde (T) (XN):

Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde erkek ve dişilerin üreme fonksiyon ve kapasitelerini azaltan ve/veya doğacak çocuğu etkileyecek kalıtsal olmayan olumsuz etkileri meydana getiren veya olumsuz etkilerin oluşumunu hızlandıran maddeler.

Korozif (aşındırıcı) Madde (C):

Özelliği: Canlı doku ile temasında, dokunun tahribatına neden olabilen maddelerdir.

Önlem: Gözleri, deriyi ve kıyafetleri korumak için özel önlem alınmalıdır. Buharlar solunmamalıdır. Temas durumunda tıbbi yardım alınmalıdır.

Çevre İçin Zararlı (N):

Özelliği: Çevre ortamına girdiğinde çevrenin bir veya birkaç unsuru için kısa veya uzun süreli tehlikeler gösteren maddelerdir.

Önlem: Risk göz önüne alınarak bu tür maddelerin toprakla ve çevreyle teması engellenmelidir.

Alev Alıcı Madde (F):

Özelliği: Düşük parlama noktasına (21°C-55°C) sahip sıvı haldeki maddelerdir.

Önlem: Çıplak ateşten, kıvılcımdan ve ısı kaynağından uzak tutulmalıdırlar.

Çok Kolay Alevlenir Madde (F+):

Çok düşük parlama noktası (0°C'den düşük) ve düşük kaynama noktasına (35°C'den düşük) sahip sıvı haldeki madde ve müstahzarlar ile oda sıcaklığı ve basıncı altında hava ile temasında yanabilen, gaz haldeki maddelerdir.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ
PROSEDÜRÜ

Kodu: DMC.PR.03 Yayın Tarihi: 02.01.2019 Revizyon Tarihi: Revizyon No: Sayfa No/Sayfa sayısı:3/5

Yanıcı Katı Madde:

Termal olarak dengesiz olan, hava katılımı olmadan güçlü ekzotermik tepkimeye giren ve kendinden tutuşabilen maddeler de bu kategoridedirler (Olduğu haliyle yanıcı olan katılar). Bu maddeler sürtünme yoluyla ateş alabilirler ve yanma hızları saniyede 2.2 mm (0.087 inch)'den daha fazladır. Tutuşabilen ve tamamı 10 dakika veya altı bir zamanda tepkimeye giren metal tozları da bu sınıfa girer.

Kendi Kendine Yanabilen Madde:

Kendiliğinden alev alan maddeler piroforik maddelerdir. Bunlar, hava ile temasın beşinci dakikasında ateş alan ya da hava ile temas ettiklerinde ek bir enerji kaynağına ihtiyaç duymadan ısınan maddelerdir.

Suyla Temas Ettiğinde Yanıcı Gaz Çıkaran Madde:

Islandığında Tehlikeli Maddeler olarak da adlandırılan bu maddeler suyla temas halinde yanıcı ya da zehirli maddeler çıkaran maddelerdir. Tehlike ölçüsü 1 kg madde için saatte 1 Litreden fazla gaz çıkarmaktır.

5. TEHLİKELİ MADDELERİN DEPOLANMASI, TAŞINMASI VE KULLANILMASI

Tehlikeli madde atıkları için özel atık toplama malzemeleri olmalıdır.(Kırmızı renkli poşet, özel pil toplama kutuları, amalgamlar için kavanoz, amalgam kapsülleri için kutular vb) İçinde su bulunan kavanozlarda biriktirilen amalgam atıkları atık toplama ve taşıma personeli tarafından süzgeçle toplanmalı uygun poşet içerisinde taşınmalıdır. Tehlikeli madde atıkları geçici depolama alanında depolanmalıdır. Tehlikeli madde atıkları atık taşıma arabaları yardımı ile maske, gözlük, plastik eldiven, plastik çizme ve tehlikeli atık taşıma personeli kıyafeti giyilerek eğitimli atık taşıma personeli tarafından geçici depolama tesisine taşınmalıdır.

Dikkat Edilmesi Gerekenler:

1. Tehlikeli maddeler taşınması sırasında, sızdırma, dökülme, saçılma olmamasına dikkat edilerek taşınır. Ürün güvenlik bilgi formları ve tehlikeli maddeler envanter listesine göre taşınması sağlanır.
2. Tehlikeli maddelerin bulunduğu depolar, depolanan maddenin oluşturabileceği zararlar göz önüne alınarak, gerekli ısı, izolasyon, yıldırımdan koruma, havalandırma, yangın söndürme gibi sistemler ile donatılmalı ve amacına uygun malzemelerle inşa edilmelidir.
3. Çok zehirli özelliği ile etiketlenmiş olan maddeler kilitli mekanlarda depolanır.
4. Tehlikeli maddeler depoda kuru ve serin yerde saklanmalıdır.
5. Tehlikeli maddelerin üzerinde tehlikeli madde sınıfını gösteren simgeler etiketlenmelidir.
6. Orijinal ambalajlarında ağızları kapalı şekilde olmalıdır.
7. Buldukları ortamın ısı ve nem oranları takip edilmelidir.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ
PROSEDÜRÜ

Kodu: DMC.PR.03 Yayın Tarihi: 02.01.2019 Revizyon Tarihi: Revizyon No: Sayfa No/Sayfa sayısı:4/5

8. Klinikler veya başka bir birimde ise tehlikeli maddelerin bulunduğu yerlerde yine tehlikeli madde uyarı yazısı ve simgesi olmalıdır. Serin ve kuru yerlerde saklanmalıdır.
9. Kimyasal madde dolabı serin bir ortamda bulundurulur.
10. Maddelerin saklanması, satın alınan firmanın önerdiği koşullar dikkate alınmalıdır. Olabildiğince orijinal paketlerinde, kutularında vb. muhafaza edilir.
11. Düşme tehlikesine karşı önlemler alınmalıdır.
12. Raflarda aynı türdeki kimyasal maddelerin açılmamış şişesi varsa şişeler birbiri arkasına konur.
13. Mümkünse, baş yüksekliğinin üstündeki raflardan kaçınılır. Kimyasal maddelerin bu yüksekliğin üzerinde depolanma zorunluluğu varsa, merdiven bulunur ve bu bölgedeki şişeler tek elle kaldırılacak büyüklükte olur.
14. Kullanılacak kimyasal madde tehlikeli olduğu durumlarda satın alınan maddenin miktarı kullanıma süresine uygun olmalıdır (çoğu zaman yıllık alımlarda, minimum stoğun bir yıllık kullanıma uygun olması gibi). Depolama olanaklarının sınırlı olduğu yerlerde sık sık alım yapılmaz.
15. Bütün kimyasal maddelerin üzerinde üretim tarihi ve son kullanma tarihi bulunur. Kimyasal maddelerin son kullanma tarihi yakın olan önce kullanılacak şekilde depolanır.
16. Kimyasal maddeler anlaşılacak şekilde açık ve Türkçe olarak etiketlenir. Yapılan solüsyonlar uygun tehlike işaretlerini ve adını üzerinde bulundurur.
17. Dolaplar, içinde bulunan maddelerin oluşturduğu tehlikeye göre etiketlenir. Örneğin, kolay alev alan sıvılar ve radyoaktif maddeler gibi.
18. Riski kaynağında önlemek üzere dolap yanında yanmaya sebep olacak kıvılcım oluşturan çalışmalar yapılamaz. (Örn. Kaynak, Demir Kesme, Kesim işlemler vb.)
19. Hastanede kullanılan tüm tehlikeli maddelerin (kimyasallar, kemoterapi ajanları, radyoaktif zararlı gaz ve buhar v.b.) isimleri, bu maddelerin firma isimleri, kullanıldıkları yer ve depolandıkları yer Tehlikeli Madde Envanteri üzerinde tanımlanır.

6. TEHLİKELİ MADDELERİN DÖKÜLMESİ VE MADDELERE MARUZ KALMA DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER:

Envanterde tanımlanan maddelere maruz kalınan herhangi bir durumda, öncelikle, bölüm sorumlusu tarafından ya da bölüm çalışanları tarafından, tehlikeli maddeler envanter listesine göre müdahale sağlanır. Tehlikeli madde envanter listesinde yer alan maddeleri taşıırken, kullanırken ve bertaraf ederken belli kurallara uyulması ve bazılarında özel yöntemlere uyulması gerekir. Bu tür durumlarda giyilmesi gereken kıyafetler, maske, eldiven vb. varsa, tehlikeli maddeler envanter listesinde belirtilmiştir. Her bölüm kendi kullandığı maddelerle ilgili uygulamaları bilmek ve yerine getirmekle sorumludur.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ
PROSEDÜRÜ

Kodu: DMC.PR.03 Yayın Tarihi: 02.01.2019 Revizyon Tarihi: Revizyon No: Sayfa No/Sayfa sayısı:5/5

Tehlikeli Maddelerin Birlikte Depolanma Göstergesi

+	-	-	+	
0	-	+	-	
+	+	-	-	
+	+	0	+	

+:BİR ARADA DEPOLANABİLİR

- :BİR ARADA DEPOLANAMAZ

0:ÖZEL ÖNLEMLER ALINARAK DEPOLANABİLİR

Hazırlayan:
Kalite Yönetim Memuru

Kontrol eden:
Kalite Direktörü

Onaylayan:
Dekan